

אם לא לקנות - אז לשבור!

פא"י רגילה לקנות ראשי חמולות ועודות. רק לעתים רחוקות מאד מתמרד זרז ומסרב להימכר. גם את בן-הרוש זה לקנות. אלא שבאותו זמן - לפני ימי חודשים בלבד - לא הרעיקה אותו זרז תחת לקרבו למפלגה, הרחיקוהו יצו הסקנים הקטנים. מסביב לבן-הרוש יטו והמורמר החל מתגבש ארגון שלם, מהרה הפך גורם חשוב מאד בואדי סליב.

הקרב ארך דקות אחדות בלבד. הוא היה הקרב האחרון. חילול בית-הכנסת שאיר את התושבים המומים. הוא הבהיר להם מה שמ' אורעות 24 השעות האחרונות לא הבהירו להם עד תום: שהמשרה מוכנה לנקוט בכל האמצעים כדי לזכא את המרידה. הם חזרו לבתיהם, לשון את השיעור המר בש' עות הלילה הארוכות.

מחמת-עצבים עם החוק

מחרת היה ברור עוד יותר כי המשטרה נשבעה לחסל את ההתקוממות בכל מחיר. פעולתה ביממה האחרונה לא הצטמצמה בתחום התגובה על מאורעות קולנוע חדר. הרשימות המוכנות-מראש, לפיהן ביצעה את המעצרים, כללו את שמר תיהם של כל החשודים בהשתתפות במאורעות החדש שעבר. העובדה שמרבית חשודים אלה שוחררו או חולקו מהסכסכ בגטלמני כדי להרגיע את הרחוקים, לא הפריעה למש' טרה לערוך עתה חשבון ישן.

משפחות העצורים התאספו משעות הבוקר המוקדמות, ליד בית-משפט השלום בהדר הכרמל, קיפו שלפחות תינתן להם האפשרות לראות את בניהם, בעליהם ואבותיהם, כא שר יובאו להוצאת פקודת-מעצר. הם לא ידעו כי תקוחם היתה תקוח-שווא. תחת להביא את העצורים לבית-המשפט, החליטה המשטרה לקחת אליהם את שופטת-השלום הראשית של חיפה, מרים שטרקמן-ורלינסקי. לא רק עם המשפחות שיחקה המשטרה במחבואים. גם עם פרקליטיהם של העצורים ניהלה מלחמת-עצבים והטעיה. כאשר הופיעו עורכי-הדין אריה מרינסקי וצבי הדין, סיר' בה המשטרה לומר להם היכן מוחזקים העצורים והיכן יוצאו נגדם פקודות-מעצר. כא שר נשאל קצין המטה מתי יוצאו פקודות-המעצר, השיב: בשעה ארבע אחר-הצהרים. אותה שעה כבר היה מוסכם כי המשטרה תקח את השופטת מביתה בשעה אחת, אל מקומות המעצר.

בבית-הקפה בהדר קיבלו הפרקליטים יפוי כוח מנשותיהם של בן-הרוש וחיים מאן, כי יטפלו במעצר בעליהן, ינסו לשחררם בערכות. אך המשטרה טענה, כי יפוי-כוח זה אינו מספק לפרקליטים זכות, להיות נוכחים בשעת הבקשה למתן צו-מעצר. "עלי כם תחילה לקבל יפוי-כוח מהעצורים עצמם", היתה טענת המשטרה. והעצורים היו מביי המשטרה, במקום בלתי-ידוע, אליו אסור היה לפרקליטים להגיע. היתה דרושה התערבות השופטת, כדי לסכל תמרון סקוף זה של המשטרה למנוע הגנה משפטית. אך

העצורים בידי הפרקליטים שמונו עלידי משפחותיהם.

"את שונאת אותנו!"

יירה קטנה עזבה את חיפה בשעה אחת אחר-הצהרים. במכונית הראשונה נסעו ראש הלשכה הפלילית החיפאית רב-פקד זבולון בוים ועוזריו. ליד הגנה ישבה השופטת. אחריהם נסעה מכונית עם עתונאים חיפאיים, שהוזמנו למסע עלידי בוים. במ' כניית שלישית נסעו הפרקליטים.

בחזרה-התרבות של תחנת המשטרה נערך המשפט. שם התחנה נאסר לפירסום, לפי בקשת המשטרה, פן יתקלו שם משפחות העצורים. מן הקצה השני של המסדרון הר' פיע בן-הרוש, לבוש מכנסיים אך בלי חול' צה. לפני כניסתו לחדר המשפט הוחזרה לו חולצתו הבהירה והקרויה עלידי שומ' ריו. מיד עברה לחישה בין העתונאים: הוא ניסה להתאבד; קשר את שרוליו החולצה סביב צווארו, אך השוטרים השיגוהו בכך בעוד מועד. בשיחתו עם פרקליטיו, לא סיפר בן-הרוש מלה על כל נסיון כזה.

הוא נכנס לחדר: בלתי-מגולח, צמוק, שעי רז פרוץ, בלי תגורה למתניו ובלי שרוכים לנעליו השחורות. בשקט הקשיב לדברי בוים, שפירט את ההאשמות החמורות נגדו: הש' תפחות במהומות, הסתה למהומות, נשיאת נשק ללא רשיון, התנגדות למעצר, נסיון לפגוע בשוטרים. מדי פעם עיחת את שפתיו בעזיית של מרידות.

פרקליטו חקר את קצין המשטרה: "מדוע אין מספקים לעצור אוכל מתאים ומאלצים אותו לשבות שבידת-רעב?" השופטת רצתה להבהיר: "אינו מרוצה מהאוכל שהוגש לו, או שהוא שובת שבידת רעב? שבידת-רעב שובתים כשיודעים על מה לוחמים... ברוסיה הסובייטית היו ששבתו 8 יממות 16' שעות..."

בן-הרוש קפץ על רגליו, כולו נרעש: "אני מוכן לשבות 20 יום. אני מוכן לש' בות עד שאמות! אולי אז יגע הדבר לליבך?" השופטת, בביטול ציני: "או אניך שאתה גיבור!"

מרינסקי: "אני מבקש להסתייג מן ההערה האחרונה. זה הופך את העניין להתגרות של פרסטיז'ה ודוחף את מרשי למעשה קיצוני". השופטת לא השיבה, עברה לשוחח על התפריט המוגש בבית-הכלא. "אינני מבינה מה זאת אומרת הכמות לא מספיקה. לאיזה כמות היה רגיל מר בן-הרוש בבית? הלא כל העסק הזה פרץ מפני שטענו כי אינם מקבלים מספיק אוכל בבית?" ובפנותה לבן-הרוש: "אני מקחה שהמשטרה תעשה ככ'

שיו את הסדרים שלא תרעב". כאן לא יכול היה בן-הרוש לשבת יותר בשקט על כסאו, התפין באחת הסצינות החריפות ביותר שארעו איפעם בבית-מש' פט ישראלי: "מספיק הרעבתם אותנו במשך 11 שנה! ובכלל - אני לא רוצה להישפט בפניך. שלוש פעמים אמרת בבית-המשפט שאת תרפיקי כל אדם שיבוא לפניך מואדי סליב! הביטו עליה! הביטו עליה! השינאה נושפת מאפה! אני לא רוצה להישפט לפ' ניק! את שונאת אותנו!"

הבת נשארה בבית

הקהל עצר את נשימתו. במיבטאה הר' הסי העמוק הסבירה השופטת: "נכון, אמרתי שכל מי שיבוא לפני בבית-המשפט ויאמר שדופקים אותו מפני שהוא מארוקאי, יקבל עונש כפול - אם ימצא אשם. כי הם המכניסים את הפירוד בינינו!" בן-הרוש הוצא מן החדר, זקוף, מרדני, מלא מרידות. הקצין בוים לא השאיר כל ספק לגבי מה שצפוי לו: "אם הייתי יכול לעשות זאת מבחינת החוק, הייתי מחזיק אותו במעצר עד למשפט". והחוק, לפחות בשלב זה, הרשה לו להחזיקו במעצר.

החוק גם איפשר להחזיק את כל יתר 58 העצורים, ל15 יום נוספים במעצר. משך תשע שעות נסעה השופטת מתחנת משטרה אחת לשניה, שמעה את טענות בוים ואת תשובת העצורים, ופסקה: 15 יום מעצר. אפילו ילדים בני 11-10, שטענו כי נלקחו מבתיהם באמצע הלילה כאילו היו פושעים מועדים ומסוכנים, לא זכו ליחס שונה. הם גידונו ל15 יום מעצר, עם המלצה כי יובא אליהם קצין-מיבחן. סוף-סוף מבדיל החוק מארוקאי מואדי סליב.

התהלוכה המזועזעת של אנשים מוכים, עלובים, פצועים וחולים עברה לאיטה לפני השופטת. היו כאלה שהתמרמרו; אחדים ניסו לטעון כי הם חפים מפשע; אחרים שתקו בגאחה מרודה או התפרצו בקריאות נעם. התוצאה האחת: 15 יום מעצר.

השופטת העיפה מבט בשעונה. השעה הי' תה כבר בלילה. היא ביקשה לזרוז את התהליך, להוציא פקודות-מעצר קולקטיביות. כשיש 59 עצורים, קשה לדרוש כי תיקדש לכל אחד פקודת-מעצר משלו. הסבירה השור' פטת: "הקטנה שלי נשארה לבד בבית". היא סיימה את עבודתה המאומצת, וכנסה למכונית המשטרתית ומהרה חזרה לביתה. בהדר הכרמל ולקטנה שנשארה שם לבדה. אל הקטנות שנשארו לבדן בואדי סליב לא מיהר איש מאותו בית-כלא.

החוקים המוקדמים, כמקום שות הקודמים, עתה הועד 15 חברים, פעולתם היא: הגשת שמות חברי-הועד החדשים לן המחוז, כפי שדורש החוק מכל ארגון במדינה.

קרב אחרון בכית-הכנסת

תכנני הפרובוקציה טעו גם כנהי' חתם השניה, כי אחרי שבמשך המנהיגים השקט לואדי, אחרי שבמשך שעות קר נמשכו ההתנגשויות, החלו מתאספים הצהירים כמה עשרות תושבים ליד בית-ההרמב"ם, בתוככי השכונה. מכאן נגנו לצאת, בגמר תפילת מוצאי-השבת, גגה שקטה למטה המשטרה, לבקש את דור העצורים. אף הובאו שני דגלים צייים לצורך זה. אך ההפגנה לא התקיימה. דלה מתואמת הקיסו מחלקות שוטרים סימטת בית-הכנסת, פתחו בהסתערות הקהל שהתאסף שם.

סימטה התמלאה צריחות-חרדה. בין ה' היו נשים רבות וקנים שיצאו מפתח הכנסת. השוטרים התקדמו כשהם מגר' את אלותיהם וקריאות-קרב בניהם. גושי-האדם התנגשו. חבטות, מכות, צרי' צעיר מעד ונפל; שוטר הלם בו והמ' בהסתערותו.

אנשים נסו לכל עבר; לסימטות, לבתים ק בית-הכנסת. "חשבתי לעצמי", סיפר י"כן אחד התושבים, "כי בבית-כנסת אין זה לחשוש. נדמה היה לי כי אני נאחו וות-המזבח של בית-המקדש וזוכה למק' מפני רודפי".

מסורת המקלט של ישראל הקדומה לא ז בתנאי ישראל השניה. השוטרים פרצו תוך בית-הכנסת הקטן. כמה צעקת' זו: "הדרונוים! הדרונוים נכנסו!" תפילת ויהי-שבת לא הסתיימה עדיין. הרב הח' בידו כוס יין, בירך את ברכת הגפן של ת ההבדלה. הוא לא סיים את הברכה. המתפללים המבוהל דחף אותו מכל כוס היין נשמטה מידו ונפלה על הרצ' שלולית אדומה כיסתה את הבלטות רות.

יר נפל ארצה, מוקלל ובוכה. שלושה יום התנפלו עליו, הרבין בו מכות' כבר קשיש התישב באנחת-יאוש על שני שוטרים גרוהו החוצה, למעצר.

ראשית הפרובוקציה באסיפוס מפא"י, בכל קולנוע הדר. בכל האולם ישבו פחות משבטים איש. טעה שמזכיר מפא"י נתן לחב, השמיע פראזות נבובות. למעשה, לא היתה לאסיפה זו אלא מסרה אחת: לנרוד את תושבי וצ"י סאליב למעשי-ההתנגדות, שימסו עילה למשטרה לחיכנס לפטולה נגד מנהיגי הארגון שלחם.